

لکھنؤ

نمبر: ۱

۱ تشرین اول ۱۳۴۰

صافی: ۲۱، ۲۲

مخبر

اخلاق، اجتماعی، فلسفی، تاریخی، ادبی مجموعہ

شیخیدیلک آیدہ بر نشر اولتور

مدرجات

- اجتماعیات درساری « مؤلفی محمد عزت » محمد علی عینی
- اسلام « صنعت » مصطفیٰ شکیب
- اون برنجی عصرده تورک منابع عرفانی « مدرسہ لری » مفتی ارغلی، احمد حکمت
- ملوکی طیفار (زادہ قمر) قدیرہ حسین
- دینی ادبیات علی سعاد
- آسیانک روحی حامی
- ایکی مجهول شاعرہ احمد غلیل
- سپاوتہ قاضیسی اوغلی « شیخ بدرالدین » شرف الدین
- آناطولیدہ صیجاق، صو ووق معدنی صو یوکارلری م. شرف
- این خلدونده اجتماعیات ضیاء الدین فخری
- حی بن یقطان « صوک » بابانہ زارہ، رشید

شہزادہ ہاشمی : اوقاف مطبعہ سی

۱۹۲۴ — ۱۳۴۰

صولر چوق صیجاقدر ۶۳ - ۶۸ تجول ایدر .

فرانسهده Neris آوستریاده Gartener مشاهدردر . قوتلی رادیو آفتیو خاصه سی واردردر .
بو صولرک ایچنده متوفق بر پرئسیپ یوقدر . احتوا ایتدیکی معدنک مجموعی .

۱,۵۰۴۴۵۷ در .

۰,۰۰۱۶	ایدروژن سولفور
۰,۴۶۷	سولفات دوکالسیوم
۰,۶۱۳	» سودیوم
۰,۱۴۲	کلورید دوکالسیوم
۰,۰۰۰۶	بی قاربونات دوفر
۰,۰۰۵۰	آسید - الیسلک

شایان ذکر مهم مواد بونلردر .

بوموادک ألم اعصاب ، آغریلی روماتیزمه ، ضعف اعصاب سطحی بعض جلد خسته لقلرینه .
(حاد اکزما ، کفکی یوز تخریشاتی) چوق مؤثر اولدینی تأین اولنیور .

عمومیتله بو صولر جلد ایچون چوق نافعدردر . خصوصیه جلدده قدیفه کی یوموشاقلق .
طراوت بخش ایتدیکندن بالخاصه قادیئلرجه چوق مقبول و مرغوبدر .

دیگر لرینی کله جک نسیخهده ذکر ایده جکیز . ۱۳ - ۹ - ۴۰ م . شرف

« ابن خلدون » ده اجتماعیات

- مابعد -

- ۶ -

عصری مورخلرک نتیجه تدقیقاتنه نظر آقرون وسطاده کی آوروپا حکوماتی مؤسسارینک .
تأسیس ایتدکاری حربی و عسکری تشکیلات ایله مترافق نفوذلرینک محافظه سی نقطه .
نظرندن ابن خلدونک « فاتح » لره توجیه ایتدیکی تدبیرلر جداً تدقیق و مطالعه یه شایاندر .
دیورکه : « یکی بر - لاله نك طرفدارلری ، یعنی بوسلانی تأسیس ایدن واونک محافظه سینه .
چالیشان مظفر برملت ، مملکتک اطرافنه طاغیانمالی ، وهرولایتده یکی فتح ایدیان قلعه لری

اشغال ايتمه ليدرلر ، في الحقيقة تاريخي واقعاتكده اثبات ايتديكي بوندن باشقه برشي دكلدر . لهستانك حقيقي مؤسسي اولان بوله سلاو شوبري B. chebry نك خط حر كتي ده بويه اولمشدر . له مورخي پيه قوزينسكي بوني بوتون تفصيلانيه قيد ايتمكده در .

كوريليور كه ابن خلدون فاتح ملتلك قازاندقلى غنيمتلى تحت امنيته آلمق ايجون پايه جقلى شئي اطرافيله ايضاح ايدور . بو مطالعاتي اوروپا حكوماتنك تأسسنه تطبيق ايتك كوجدر . چونكه وقعه نويس راهبر طرفدن يا كلش و طرفدارانه معلومات درجه سنه اينديريان موثوق دلائلك اصولي بر صورتده تخریب و تخریفتدن صوكرابوكا امكان اولاماز . طبيعي بو وقعه نويسلرك باشقه دوشونجه لري ده موجود بولنه مازدى . آنجق مناسترلرينك وكليسا مؤسسسلرينك احوالي ، ولي نعمتلىرى مدح و توصيف ايدرلر ، ديكر طرفدن بونلرك كليسا و مناستري فصل ونه ايجون تأسيس ايتديكى ، آلرنده موجود اموال و املاكى فصل قازاندقلى تجسسده امال ولاقيدى كوستيرلردى .

ما كيا و مل ايتالياده حكومته بر چوق توصيه لرده بولونيوردى . بونلر مشهور بر كتابي تشكيل ايدر : حكمدار . . . حالوكه كنديسندن بر عصر اول عين نصيحتلى دها معقول ، منطقي اساسلر داخلنده حكومتلره تكليف ايدن ابن خلدون بو نقطه نظر دن ده شايان دقتدر . حق اشيا و حادثاتي بويه حقيقي بر طرزده ، بر آز چوق سرت اولان حقيقي ايله نظر اعتباره آلمق مخصوصنده ، صرب اجتماعياتجيسى ، ايتاليالى سياستجى ايجون بر موده ل اولابيلير ، فقط شبهه سز بر برلىنى طانيمايورلردى .

موضوعك دها بي آكلاشيلمسى ايجون ابن خلدونك فكرلىرى تعميق ايدم : « مختلف ملتلك و قوملرك بولندينى بر مملكتده ، بالخاصه بو عرقلر و قوملر استقلال فكرى طاشيرلر ، فردلر آرارلنده تساند حصوله كتيريرلر سه تأسيس نفوذ چوق كوج اولور . افريقا و مغربده هر بلك نافذ اوله ماملرى بو يوزدن اولمشدر . چونكه بو مملكتلر ، يوقاريدنه سويلديكمز خاصه لرى فضله سيله طاشيان متعدد بربرى ملتله مسكوندر . . . بشقه بر يرده ، مثلاً سوريه و مصرده بوايش ، يعنى نفوذ تأسيسى بك قولايذر زيرا اوراده تماماً تعضى ايتمش ملتري يوقدر . كذا عين سيبدين مصر سلطاني غائله سز اوله رق ياشيور . نه بر عصيان نه ده قورقوله جق بر كشمكش واردر . حكمدارلق ، رفاه و استراحت ايجنده ، بوندن ديكرينه انتقال ايدم كلكده در . »

ابن خلدون اجتماعي بنیه نك اهميتى بيلمه يوردكلدر . نته كيم ديور : « نافذاولق واداره ايتك ايسته ين كيمسه ، صنفلر آراسنده كي تخالفى ده محافظه ايتميدر » . فيكى آلدە ايديلن اراضى ايله اسكيدن بالوارته انتقال ايدە كلن طوپراق صاحبلرى آراسنده برفرق موجوددر وناظر دفته آلمليدر » . « حكومتك مدافعه سى ايچون ضرورى اولان وطنپرورلك ، برجماعته منسوبيت حسنك بر قسميدر . انسانلرك عين ملتە ، عين قومه ، منسوب اولدقلىرىنه عائد شعور رينك تاثيريله آرتار وچوغالير . آمر ايله ، أمور ، باطرون ايله عمله آراسنده كي مناسبتلردن منتج اولان جماعته منسوبيت حسى برينه تدريجاً ملتە ، عرقە منسوبيت دويغوسى قائم اولور . نفي الحقيقه هر نه قدر بالذات طبيعت طرفندن قان رابطه لرينك تجهيز ايديلديكي ظن اولنور سەده عادت و اعتبار قدر مؤيده سى قوتلى دكلدر . بونك ايچون حقيقى اشتراك حسى ، اجتماعى مناسباتك و مشترك حرركاتك نتيجه سنده دوفار . وبو كي حسلرده مشترك بر تربيه يه نائل اولانلرده وجود بولوب انكشاف ايتمكده در . بونلر بالا آخره موجوديتلرينك مقدراتى آرارنده تقسيم ايدرلر . » نهايت بونلرك نتيجه سنده يوقاريدە عرض ايتديكمز « بويوك آدام » ايضاحته تماس ايديور . حكومت بر طاقم احوال و شرائطك سلطه سى آلتنده مؤسس اولان ، بالضروره كنديسك بر ريشه وبر قدرته مالكييت آرزوسنى انتاج ايدن انسانى برجماعتدر . »

- ۷ -

ابن خلدون اجتماعي بنیه قارشوسنده آفاقى دوشونن بر اجتماعيانجى كي بر وضعیت آلدقن صوكر ا بو بنیه لرك اداره سنه عائد قانونلرك وضعى مسئله سنه كليور . بو وضعك منشائه دائر مؤلفك ويرديكي ايضاحات تماماً ره آيزمك نقطه نظريدر . « بردفعه تأسيس ايتمش اولان حاكيت ، حكمدار امرلرى - ديور - كونك برنده خلاق سعادتى ايچون مضرو غير عادل اولور . بعضاً حكمدار شخصى غايه لرني استحصال ، كندى احتراصاتى تطين ، مختص پلانلرني تطبيق ايچون آغير ويركولر وضع ايدرلر . بوجبروتهديد طرابقى حكمدارلرك شخصنه كوره دكشير . نهايت خالق بو اسارته تحمل ايدە مز . اوزمان غصيان و اختلال باشلار . بوندن صوكر ا حكمدار ملتك سكوتنى تأمين واعاده ايچون اوللرى تطين و محافظه با خادم قانونلر وضعى مجبوريتنده در . ايرانده وباشقه حكومتلرده جريان ايدن احوال ووقايه هپ بوقيلدندر . » هر بويوك حكومتده ابن خلدون هيئت عمومى سى ماقى ، خالق تشكيل ايدن مختلف عرقلر ونسبلر تميز ايتمكده در . مثلاً شوسوزلره بايىكز : « عربستانده

نسبك اك اهميتلىنى قريشيلر تشكىل ايدر . بوتون عرب قومى اونلرى طائير وقوتلرى اوكنده انقياد ايلردى . اكر واضع قانون قوتى باشقه برنسه تايمين وتوديع ايتسه بونكه نتيجه سنده خلق وملت ايچنده نقاق ، شقاق اولاجقدر واضع قانونك بيله جكي شى بودر . نته كيم اوزمان قانون وضع ايدنلر بوتون قدرت وصلاحيتى قريشيلره توديع ايدرك عرقلر آراسنده صاحى تايمين ايدور ، مى حى يوكسلتهرك عين زمانده قراللىك استقرارى تايمينه چالشيوردى [۱] ، بونقطه عرب اجتماعياتيچىنىك معاصر دشيرالمال - Polyuatianaux اولان حكومتلر مووجه سنده بولنديفى ظنى ويره يورمى ؟...

كوروليوركه « حكومت » « قانون » ديديكيمز اجتماعى موجودلر منشألرینه عائد ايضاحات خصوصنده ره آلزم ، ابن خلدونده كنديسنك برمئلنى بولاشدر . فى الحقيقه قانونلر منشأنى بو طرزده ايضاح ، حقوق علمنك تاريخى و علمى اصوله تماماً مطابقدر . بشيوز سنه اول ابن خلدون بى ، ايرانده اشيا و حادثاتك بو طرزده جريانندن خبردار ايدور . بوكونده انكلتره ، فرانسه ، اوسترياده بوكى احوال وقايع ، عرب اجتماعياتيچىنىك ايضاح ايتديكى صورتده جريان ايتكده در .

*
**

كله جك مقاله ده دى تاقيير ايله اجتماعياتى كشفلر تعارضى ابن خلدونك اصل حل وتأليف ايتديكى ، روحانى و جسمانى قوتلر منشألرينك ماهيتنى اصل دوشونديكفه كوستردكن صوكر بر نتيجه ايله مطالعاتمزه نهايت ويره جكر .

ضياء المير فخرى

- بيته دى -

[۱] ابن خلدونك زمانه كوره اوريژنيال اولان بوفكرلرى ، مى تاريخلر ايچنده اكچوق بزم تاريخمزه تطبيق ايديله بيلير . شهبه سز ابن خلدون او وقت ياشامش اولسه يدى قريشيلره عائد مثالر كتيرركن بونكه عكسى ايچونده تاريخمزدن مثاللر انتخاب ايدردى . فى الحقيقه مى تاريخمزدن قاراكلق صحيفه لرى ايچنده شويله بويله بيلديكمز بعض واقعات واردركه ابن خلدونك دوشونجه سنه قاطى ودوغمانيك برماهيت ويره جك قدر اهميتليدر . مثلاً بالفرض جلالى وقعهرى ... بونلره ابن خلدونك ديديكى كى ، واضع قانونلر ، اداره آدملىرى قوت وصلاحيتى ، دولتى تشكىل ايدن مختلف ملتزدن وعرقلردن اكچوق اهميتسز يه ، حساً و وطناً كل فقط ماده و منفعة او مملكتده ياشايانلره ويرمى ، بو صورتله هر هانكى برسيله حقيقى مى كتله يى واونك طبيعى حقلرني كوزدن قاچر مق غفلتده بولمى سبب اولشدر .